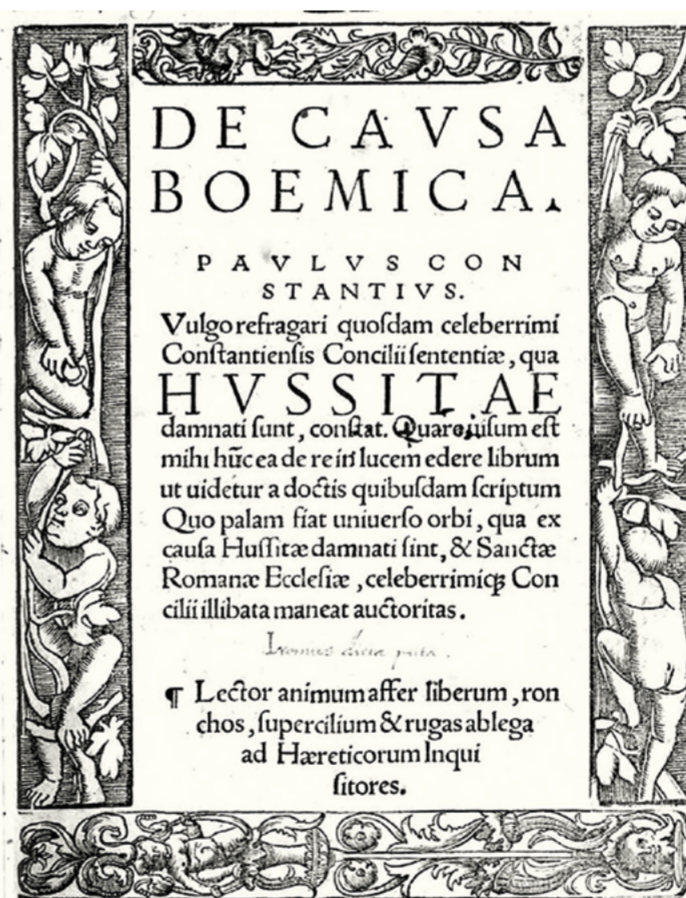

Antikrist ovládající církev na vyobrazení v Jenškém kodexu.

2/ Životní pouť mistra Jana Husa

vlevo: Jan Hus káže věřícím v Betlémské kapli. Vyobrazení z knihy *Processus consistorialis martirii Jo. Huss* z roku 1525.

vpravo: Titulní list spisu *De causa bohemica* obsahující Husův traktát *O církvi* z roku 1520.

Jan Hus se narodil pravděpodobně roku 1370 v jihočeském Husinci nedaleko Prachatic. První vzdělání zřejmě získal ve farní škole u kostela sv. Jakuba Staršího v Prachaticích. Úřední záznamy existují až z jeho působení na studiích v Praze na fakultě tzv. sedmi svobodných umění. Zde byl Hus na podzim roku 1393 promován bakalářem a roku 1396 mistrem. Později dosáhl titulu bakaláře také na teologické fakultě. Následně se zapojil do fungování artistické fakulty jako vyučující. V zimním semestru 1401 až 1402 byl zvolen děkanem. Roku 1400 byl vysvěcen na kněze a začal působit jako kazatel nejprve v kostele sv. Michala na Starém Městě, od roku 1402 v Betlémské kapli.

Ještě jako student se Hus seznámil s dílem oxfordského mistra Johna Wyclifa (asi 1320–1384), teologa a stoupence reformy církve, jednoho ze zastánců tzv. realismu ve sporu o univerzálie. Wyclifovo učení rozdělovalo i pražskou univerzitu. Zatímco většina českých vyučujících byla převážně nakloněna realismu, tak většina vyučujících dalších tří univerzitních národů nikoliv.

Rozkol na univerzitě vyvrcholil vyhlášením tzv. Dekretu kutnohorského roku 1409 a odchodem cizích národů na jiná vysoká učení. Hus je následně zvolen jejím rektorem.

Spor o Wyclifovo učení a spisy vyvrcholil na přelomu let 1409 a 1410 po vyhlášení buly pisánského papeže Alexandra V., který zakázal jakékoliv držení Wyclifových spisů. Pražský arcibiskup Zbyněk Zajíc z Hazmburka (posměšně zvaný Abeceda) nechal v červnu 1410 shromáždit Wyclifovy knihy na dvoře svého malostranského paláce a spálit je.

Hus podal odvolání k papeži proti zákazu kázání v kaplích a spálení knih, čímž zavedl důvod k procesu u římské kurie, která ho předvolala k soudu. Hus se ale pro své povinnosti na univerzitě nedostavil, proto nad ním papež nechal v únoru 1411 uvalit klatbu. Tu roku 1412 ještě zotřil poté, co se Hus se svými přívrženci veřejně postavil proti prodeji plnomocných odpustků. V říjnu 1412 papež vyhlásil interdikt nad místy, kde se Hus bude zdržovat. V souladu s přáním krále Václava IV. Hus opustil Prahu a odešel na venkov, kde nadále působil, kázal a sepisoval své práce.

univerzálie / všeobecniny, všeobecné pojmy ve vztahu k jednotlivinám, ve středověké filozofii vznikl spor mezi tzv. nominalisty (všeobecniny neexistují, jsou jen produktem myšlení o věcech a projevují se jako názvy — lat. nomen) a realisty (všeobecniny existují ve věcích nezávisle na jednotlivinách, jsou tedy reálné — lat. realia).

klatba / vyloučení z pospolitosti věřících

interdikt / zákaz mší a církevních úkonů (pohřeb, svatba, křest apod.) na určitém místě, kde se vyskytovala určitá osoba.